

Laidiens: 21.06.2003., Nr. 94

Ministru kabineta noteikumi Nr.323

Rīgā 2003.gada 17.jūnijā (prot. Nr.35, 29.§)

Noteikumi par apmācību darba aizsardzības jautājumos

Izdoti saskaņā ar Darba aizsardzības likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktu un 25.panta 18.punktu

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. darba aizsardzības speciālistu, uzticības personu un nodarbināto apmācības kārtību darba aizsardzības jautājumos;
- 1.2. darba aizsardzības apmācības līmeņus un tiem atbilstošās darba aizsardzības speciālistu tiesības.

II. Zināšanu līmeņi darba aizsardzības speciālistiem un uzticības personām

2. Zināšanas darba aizsardzības jomā iedala šādi:

- 2.1. pamatlīmeņa zināšanas, kuras apgūst profesionālās pilnveides izglītības programmā;
- 2.2. augstākā līmeņa zināšanas (profesionālā augstākā izglītība), kuru apgūst 1. vai 2.līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmās.

3. Pamatlīmeņa zināšanas darba aizsardzībā nepieciešams apgūt šādām personām:

- 3.1. darba devēja norīkotam darba aizsardzības speciālistam;
- 3.2. darba devējam, ja uzņēmumā ir ne vairāk kā pieci nodarbinātie un ja darba devējs pats veic darba aizsardzības speciālista pienākumus atbilstoši Darba aizsardzības likumam.

4. Šo noteikumu 3.punktā minētās personas apgūst darba aizsardzības pamatlīmeņa zināšanu izglītības programmu 160 stundu apmērā, bet uzticības personas apgūst šīs programmas teorētisko daļu 50 stundu apmērā.

5. Šo noteikumu 3.punktā minētās personas, kuras apguvušas pamatlīmeņa zināšanas darba aizsardzībā, ir tiesīgas veikt darba vides iekšējo uzraudzību, tai skaitā darba vides riska novērtēšanu, ja uzņēmumā ir ne vairāk kā piecdesmit nodarbināto un uz uzņēmumu neattiecas Ministru kabineta apstiprinātie saraksti par komercdarbības veidiem, kuros darba devējam obligāti jāpiesaista kompetenta institūcija.

6. Uzņēmumos, kuros ir vairāk nekā piecdesmit nodarbināto, un uzņēmumos, uz kuriem attiecas Ministru kabineta apstiprinātie saraksti par komercdarbības veidiem, kuros darba devējam obligāti jāpiesaista kompetenta institūcija,

šo noteikumu 3.punktā minētās personas, kas apguvušas pamatlīmeņa zināšanas darba aizsardzībā, ir tiesīgas veikt darba vides iekšējo uzraudzību un citus viņiem noteiktos pienākumus darba aizsardzības jomā, izņemot darba vides risku novērtēšanu.

7. Personas, kas ieguvušas profesionālo augstāko izglītību darba aizsardzībā, ir tiesīgas veikt visus darba aizsardzības speciālista pienākumus, tai skaitā darba vides iekšējo uzraudzību un darba vides risku novērtēšanu.

III. Izglītības iegūšana

8. Atbilstošas zināšanas darba aizsardzības jomā var iegūt, apgūstot šādas programmas:

8.1. pamatlīmeņa zināšanas — Izglītības un zinātnes ministrijas licencētās izglītības programmas;

8.2. augstāko profesionālo izglītību — Izglītības un zinātnes ministrijas akreditētās studiju programmas, ja tajās tiek apgūtas zināšanas atbilstoši profesiju standartiem PS 0094 “Darba aizsardzības speciālists” un PS 0100 “Darba aizsardzības vecākais speciālists”.

9. Izglītības programmu izstrādā izglītības iestāde atbilstoši Izglītības un zinātnes ministrijas apstiprinātajam darba aizsardzības speciālistu un uzticības personu sagatavošanas programmas paraugam, un tās īstenošanas kārtību nosaka Profesionālās izglītības likums. Izglītības iestādei ir tiesības mainīt programmu, ņemot vērā grozījumus normatīvajos aktos darba aizsardzības jomā, darba devēju rakstiskos iesniegumus un apmācāmo personu izglītības līmeni, saglabājot negrozītus 90 % no programmas parauga satura un ietverot visas programmas daļas.

10. Pēc pamatlīmeņa zināšanu izglītības programmas apgūšanas darba aizsardzības speciālists saņem apliecību par profesionālās pilnveides izglītības ieguvi, bet uzticības persona — dokumentu par pamatlīmeņa zināšanu izglītības programmas teorētiskās daļas apguvi.

11. Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības ieguvei studiju programmas apjoms ir vismaz 80 kredītpunktu.

12. Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības ieguvei studiju programmas apjoms ir vismaz 40 kredītpunktu. Studiju programma tiek īstenota uz iepriekš iegūtas augstākās profesionālās vai akadēmiskās izglītības bāzes dabaszinātnēs, inženierzinātnēs vai veselības aizsardzības jomā.

13. Izglītības iestādēm obligāto kursa programmu darba aizsardzībā nosaka Izglītības un zinātnes ministrija.

IV. Nodarbināto apmācība darba aizsardzības jautājumos uzņēmumā

14. Darba devējs, nodrošinot nodarbināto apmācību darba aizsardzības jautājumos, izvēlas tādu apmācības veidu, kas atbilst nodarbinātā profesionālajai sagatavotībai, ņemot vērā nodarbinātā izglītību, iepriekšējo apmācību, darba pieredzi un spējas, kā arī uzņēmuma specifiku.

15. Apmācības veidu darba devējs nosaka, konsultējoties ar darba aizsardzības speciālistu un uzticības personu.

16. Apmācība darba aizsardzības jautājumos ietver:

16.1. ievadapmācību, tai skaitā ievadinstruktažu, nodarbinātajam stājoties darba attiecībās ar darba devēju;

16.2. apmācību, tai skaitā instruktažu, darba vietā:

16.2.1. sākotnējo — uzsākot darbu;

16.2.2. atkārtoto — darba gaitā;

16.2.3. neplānoto un mērķa instruktāžu.

17. Nodarbinātajiem instruktāžā māca drošus un veselībai nekaitīgus darba paņēmienus, izskaidro darba devēja apstiprinātās instrukcijas, kurās noteikti darba aizsardzības pasākumi un prasības, kas jāievēro nodarbinātajiem, veicot konkrētu darbu vai pildot amata pienākumus.

18. Par instruktāžā izklāstītā materiāla apguvi instruētājs pārlicinās pārrunās.

19. Nodarbināto instruktāžu darba aizsardzības jautājumos darba devējs veic atbilstoši šo noteikumu 1.pielikumā noteiktajai nodarbināto instruktāžas kārtībai.

20. Pēc apmācības, izņemot instruktāžu, nodarbinātais kārto apgūto zināšanu un praktisko iemaņu pārbaudi.

21. Ziņas par nodarbināto ievadapmācību (ievadinstruktāžu) un apmācību (instruktāžu) darba vietā darba devējs reģistrē attiecīgos dokumentos (2. un 3.pielikums). Nodarbināto apmācību (instruktāžu) apliecinošo dokumentāciju darba devējs glabā 45 gadus, pēc tam likumā noteiktajā kārtībā to nodod arhīvā.

22. Apmācības (instruktāžas) uzraudzības un kontroles pasākumus, kā arī attiecīgās dokumentācijas uzturēšanu iekļauj uzņēmuma darba aizsardzības sistēmā.

V. Noslēguma jautājumi

23. Darba devējs vai darba aizsardzības speciālists, kurš apmācīts darba aizsardzībā Valsts darba inspekcijas licencētos uzņēmumos (uzņēmējsabiedrībās) un ieguvis atbilstošu sertifikātu vai apliecību, ir tiesīgs veikt darba aizsardzības speciālista pienākumus, tai skaitā darba vides risku novērtēšanu uzņēmumā, līdz izsniegtās apliecības vai sertifikāta derīguma termiņa beigām, bet ne ilgāk kā līdz 2005.gada 31.decembrim.

24. Ja darba devējam vai darba aizsardzības speciālistam ir augstākā izglītība dabaszinātnēs, inženierzinātnēs, veselības aizsardzības jomā vai tiesību zinātnēs, vismaz piecu gadu darba pieredze attiecīgajā profesijā un apgūta pamatlīmeņa profesionālās pilnveides programma, viņš ir tiesīgs veikt darba aizsardzības speciālista pienākumus, tai skaitā darba vides riska novērtēšanu uzņēmumā, līdz 2008.gada 31.decembrim.

25. Noteikumi stājas spēkā ar 2003.gada 1.jūliju.

Ministru prezidents *E.Repše*

Labklājības ministre *D.Staķe*

Redakcijas piebilde: noteikumi stājas spēkā ar 2003.gada 1.jūliju.

1.pielikums

Ministru kabineta

2003.gada 17.jūnija noteikumiem Nr.323

Nodarbināto instruktāžas kārtība

1. Ievadinstruktāžu veic:

1.1. uzņēmumā (iestādē) — darba aizsardzības speciālists vai uzņēmuma vadītāja rakstiski norīkota persona;